

Čís. 10291.

Soudce hodnotí volně znalecké posudky. I když se znalci neshodují ve svých posudcích, může se přidati k jednomu z nich a nemusí opakovati znalecký důkaz.

Je-li zjištěno trestním rozsudkem zavinění na úrazu dělníka, jest škůdce povinen k náhradě škody podle § 47 zák. o úrazovém pojištění dělnickém. Škůdce jest povinen k náhradě celé škody, i když byla škoda spoluzaviněna třetí osobou, aniž lze zjistiti podíl škůdců na škodě.

Jest povinností závodního na dole, by řádně a náležitě kontroloval, zda se jeho bezpečnostní příkaz na dole zachovává; tuto povinnost nemůže přenést na podřízené orgány. V opomenutí náležité kontroly jest spatřovati zavinění závodního podle § 47 úraz. zák., jenž nevyžaduje hrubé zavinění; stačí každé zavinění.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1930, Rv I 1597/29.)

Žalobce utrpěl na dole úraz tím, že v době, kdy pracoval na povrchu dolu, byla odpálena ve vykopané šachtici rána, jež prorazila na povrch, čímž byl žalobce vymrštěn do vzduchu. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se poškozený náhrady na střelmistru E-ovi a na závodním dolu Z-ovi. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok proti E-ovi důvodem po právu dvěma třetinami, proti Z-ovi jednou třetinou. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaných, vyhověl však odvolání žalobce v tom směru, že nárok žalobce na náhradu škody jest důvodem zcela po právu proti oběma žalovaným. Důvody: K odvolání žalovaných: Prvžalovaný Rudolf E. byl trestním rozsudkem pro žalobcův nárok uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák. a odsouzen. Tímto rozsudkem jest civilní soud vázán (§ 268 c. ř. s.) a nebylo proto třeba otázkou jeho zavinění se zabývat. Pokud jde o spolužalovaného Artura Z-a, právem dospěl první soud k přesvědčení, že i spolužalovaný, jsa závodním a podle § 170 horn. zák. zástupcem majitele dolu, zodpovídá v souzeném případě za žalobcův úraz, pokud nezařídil vše, by se úraz nestal, nebo zanedbal platné předpisy. Ze svých zjištění dospěl první soud na základě znaleckého posudku k názoru, a to správnému, že sice svým nařízením, že se smí stříleti jen do 10 m výšky, zařídil spolužalovaný Z. dostatečnou ochranu proti proražení náboje na povrch, poněvadž by byla zbývala nad šachtici ještě vrstva 4-2 m až 5-6 m, která by stačila při normálním náboji k ochraně, že však měl naříditi, by až do proražení šachtice dělníci v okolí nepracovali, poněvadž by to odpovídalo smyslu nařízení, že se mají dělníci v okruhu působnosti odpálené rány včas vzdáliti, jakož i povinnosti udržování dolu podle cit. již § 170 horn. zák. a bezpečnost jich pak nebyla závislou od svědomitosti jednotlivců. Odvolatelé neprávem vytýkají rozsudku prvního soudu, že se připojil k posudku znalce H-a, seznávšího, že bylo povinností spolužalovaného naříditi, by až do proražení šachtice dělníci v okolí nepracovali, ač prý smysl po-

sudku znalce nenasvědčuje tomu, že by právě závodní správa musela naříditi, by dělníci v okolí nepracovali, poněvadž prý znalec jen udal, že mohla závodní správa učiniti takové opatření, neboť seznání znalce má jen ten smysl, že závodní správa měla možnost absolutních bezpečnostních opatření a že byla proto povinna opatření ta provésti. Tvrzení odvolatelů, že mezi § 47 zákona ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 a všeobecnými pravidly o právu k náhradě škody jest rozpor, jest již z toho důvodu mylný, že cit. § 47 poukazuje na předpisy občanského práva o náhradě škody. K tomu přistupuje, že pojem, uvedený v cit. § 47 o vině s pojmem nedopatření, uvedeným v § 1297 obč. zák., jest úplně totožným, což zřejmě vyplývá z § 1294 obč. zák. (to i ono se nazývá zavinění). Pokud jde o žalobce, uznal první soud, že toho nestihá na úrazu vina; rovněž právem. Správně první soud uvedl, že námitka žalovaných, že žalobce musel slyšeti, že se pod ním kope, a že si sám úraz zavinil, protože tuto okolnost svému představenému nehlásil, není odůvodněna. Podle § 22 prac. řádu, jak bylo prvním soudem zjištěno z posudku znalce, jest sice povinností každého dělníka, by zpozorované nebezpečí hlásil, ale žalobce, ač kopání pod sebou slyšel, nemohl přece předvídati nebezpečí, poněvadž mu nebylo známo, že neb alespoň kdy se bude stříleti, a mimo to mohl očekávati, že mu podle předpisu bude hlášeno, že se bude pod ním odpalovati střelná rána. **K o d v o l á n í ž a l o b c e:** Soud shledává zavinění u Rudolfa E-a v tom, že se nezachoval podle příkazu, by se nestřílelo ve větší výši než 10 m nad stropem chodby, a v tom, že před odpálením rány nedal žalobce upozorniti, že se bude stříleti, u Artura Z-a v tom, že nenařídil, by dělníci až do proražení šachtice v okolí nepracovali. Škoda žalobcova nastala tedy i zaviněním, správně opomenutím E-a, i opomenutím Artura Z-a, jest výsledkem opomenutí obou žalovaných. Podíl každého z nich na této výsledné škodě nelze určit, poněvadž každý z nich zavinil celou škodu. Jde tu o případ § 1301 druhá věta obč. zák., který jest podkladem pro ustanovení § 1302 druhá věta obč. zák. a ručí proto oba žalovaní za škodu společně a nedílně. Jest proto názor prvního soudu, že škodu jest dělit, právně mylný a bylo odvolání žalobcovu vyhověti.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání E-a; k dovolání Z-a zrušil rozsudky nižších soudů, pokud směřovaly proti tomuto žalovanému, a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní ve směru níže naznačeném dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Pokud žalovaný Rudolf E. napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), není tento dovolací důvod opodstatněn. Rudolf E. byl rozsudkem trestního soudu právoplatně odsouzen pro přečin proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., jehož se dopustil tím, že se dne 14. ledna 1925 na dole A., nepřesvědčiv se o výšce šachtice a neupozorniv dělníky, že bude zapalovati ránu, dopustil opomenutí, z něhož povstalo těžké uškození na těle

žalobci. Tím jest prokázáno zavinění prvžalovaného na úrazu žalobce podle § 1295 obč. zák., neboť civilní soudce jest podle § 268 c. ř. s. vázán obsahem odsuzujícího trestního rozsudku. Je-li tu však zavinění žalovaného E-a na úrazu žalobce, jest tím zároveň dána jeho povinnost k náhradě škody požadované podle § 47 úraz. zák. ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z r. 1888. Že tu není spoluzavinění žalobce, že žalovaný E. jest povinen nahraditi žalobci veškerou škodu podle § 1302 obč. zák. i tehdy, bude-li uznáno na spoluzavinění druhého žalovaného Artura Z-a, správně dovodil odvolací soud a stačí poukázati v tomto směru na důvody napadeného rozsudku. Bylo proto vším právem nižšími soudy uznáno, že žalobní nárok proti prvžalovanému jest důvodem po právu. Nebylo proto bezdůvodnému dovolání prvžalovaného Rudolfa E-a vyhověno.

Pokud jde o druhého žalovaného Artura Z-a, spatřuje kusost řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) především v tom, že nebylo vyhověno návrhu na přibrání druhého znalce, ač posudek znalce inž. Vlastimila H-a je prý nedostatečný a v rozporu sám se sebou, zejména však i v rozporu s posudkem znalce inž. Františka P-a slyšeného v trestním řízení. Než posudek znalce inž. Vlastimila H-a jest jasný, přesný a dostatečný, takže nebylo příčiny k přibrání druhého znalce podle § 362 c. ř. s. pro nedostatečnost posudku. Okolnost, že posudek odporuje posudku znalce inž. Františka P-a podanému v trestním řízení, jest bez významu, ježto podkladem pro rozhodnutí této sporné věci byl jen posudek znalce v tomto sporu slyšeného, který podává posudek na podkladě celého spisu, který znalec v trestním řízení neměl po ruce. Kromě toho hodnotí soudce podle § 272 c. ř. s. volně znalecké posudky. I když se znalci neshodují ve svých posudcích, může se přidati k jednomu z nich a nemusí opakovati znalecký důkaz, jak tomu nasvědčuje ustanovení § 362 druhý odstavec c. ř. s. Nelze proto shledati kusost řízení v tom, že nebylo vyhověno návrhu žalovaného na přibrání druhého znalce. Pokud žalovaný posudku znalce inž. H-a vytýká, že v něm neuvedl, zda bylo povinností žalovaného Z-a, by provedl všechna opatření znalcem naznačená pospolu, či zda jedno z těchto opatření činilo druhé zbytečným, přehlíží, že jde tu o otázku zavinění, tedy o otázku právní, kterou řešiti přísluší soudu, nikoli znalci.

Pokud jde o dovolací důvod nesprávného právního posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), jest při zkoumání jeho opodstatněnosti vycházeti ze znaleckého posudku. Podle něho zjištěno nižšími soudy, že žalovaný Artur Z. zřídil nařizením, že se smí stříleti jen do 10 m výšky, dostatečnou ochranu proti proražení náboje na povrch a že nebyl by se úraz stal, kdyby toto nařízení bylo přesně dodržováno. Stačilo-li toto opatření, nebylo zapotřebí, jak míní nižší soudy, by žalovaný Artur Z. učinil ještě jiné další bezpečnostní opatření, zejména by se postaral o to, by se nepracovalo v době prostřelování šachtice na povrchu nad šachticí. Ovšem že nestačilo, by žalovaný Artur Z. jen vydal řečené nařízení, nýbrž bylo jeho povinností jako závodního, jenž podle §§ 1 a 2 zák. ze dne 31. prosince 1893, čís. 12 ř. zák. z r. 1894 vede tech-

nický provoz hor, by také řádně a náležitě kontroloval, zda se tento příkaz na dole zachovává (srov. rozh. čís. 138 sb. n. s.), a nemohl tuto svou povinnost přenést na podřízené mu orgány. Nebylo-li tu náležité kontroly, bylo by tu zavinění žalovaného Artura Z-a podle § 47 úraz. zák. Toto zákonné ustanovení nevyžaduje hrubé zavinění na straně žalovaného, stačí každé zavinění podle §§ 1295 a 1299 obč. zák. Zda a jakým způsobem žalovaný Artur Z. kontrolu svého nařízení prováděl a zda byla dostatečnou, nižší soudy nezjistily a zůstalo proto v tomto směru kusým již řízení v první stolici. Že tu není spoluzavinění žalobce podle § 1304 obč. zák. a že žalovaný Artur Z. v případě svého zavinění by ručil žalobci za škodu podle § 1302 obč. zák. solidárně se žalovaným Rudolfem E-em, správně dovodil odvolací soud, jak již shora uvedeno.

Čís. 10292.

Popřev při zkušebním roku pohledávku, jest správce podstaty oprávněn vstoupiti do sporu, jenž byl následkem prohlášení úpadku přerušen a v němž jest pokračováno, a podati v něm opravné prostředky.

Jest přípustno, by pokračování ve sporu přerušeném prohlášením úpadku, bylo navrženo nejen proti správci podstaty, nýbrž i proti úpadci, byla-li pohledávka popřena i úpadcem i správcem podstaty. Proti úpadcům trvá nadále žaloba o plnění. Proti správci podstaty a proti úpadkovým věřitelům netřeba změny žaloby o plnění v žalobu o určení, ježto tato změna nastává sama sebou a jest na soudu, by rozsudkový výrok podle toho upravil.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1930, Rv I 1609/29.)

Žalobě proti manželům M-ovým o zaplacení peněžité pohledávky bylo oběma nižšími soudy vyhověno. Na jmění manželů M-ových byl po té vyhlášen úpadek. Dovolání správce úpadkové podstaty Nejvyšší soud nevyhověl s dodatkem, že se napadený rozsudek, pokud jde o zažalovanou pohledávku jako o pohledávku úpadkovou v úpadku žalovaných manželů, upravuje v ten rozum, že se zjišťuje, že zažalovaná pohledávka jest jako úpadková pohledávka po právu. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Především jest vyřídití námitku žalobkyně v dovolací odpovědi, že správce podstaty není k dovolání oprávněn. Tuto námitku opírá žalobkyně o to, že prý jest zažalovaná pohledávka kryta zástavními právy a že, jak lze očekávati, zažalovaná pohledávka nepřijde následkem toho